

Prof. Dr. D. Gözütok Cumhuriyet'in
konuğu : MEB'in yeni taslağı

**Prof. Dr. Gözütok, *MEB'in taslağında amacın
ulusu ümmet yapmak olduğunu* söyledi: Kulluğun
sonu ortaçağ!**

Bu taslak metin,

- vatani 'mülk',

- ulusu 'ümmet',

- yurttaşı 'kul' yapmayı amaçlıyor.

Türkiye'yi ortaçağ karanlığına götürmeyi hedefliyor.

Gericileşmede büyük adımlarla yol alınıyor.

Geleceğin erişkinlerine, 12 yıl içinde yapılan ve 'yenilikler' getirdiği

iddia edilen bu değişiklikler ihmaldir, istismardır,

çocuklara uygulanan zihinsel, duygusal ve bedensel şiddettir.

[İklim Öngel](#)

06.05.2024, **Cumhuriyet**

Prof. Dr. Dilek Gözütok Cumhuriyet'in sorularını yanıtladı.

- Adına "müfredat" denen "eğitim programı" nedir?

Eğitim programı, ülkenin yetiştireceği insanın özelliklerini tanımlayan, nasıl yetiştirileceğini, nasıl değerlendirileceğini planlayan ürünlerdir. 1924'ten başlayarak hazırlanan ve uygulanan eğitim programlarında milli, manevi, ahlâksal, kültürel ve sosyal değerler yer aldı; bu eğitim programları aracılığı ile bireyin, toplumun ve ülkenin gereksinimlerinin karşılanması amaçlandı. Toplumunu oluşturan **bireylerin ümmetten vatandaşa dönüştürülmesi** için çaba gösterildi.

- **Cumhuriyet, "Türk Devrimi"**ni gerçekleştirdiği eğitim programlarıyla mülkten "vatan", ümmetten "ulus" yarattı, kulu "yurttaş" yaptı.

- Bu durum ne zaman değişmeye başladı?

1950'li yıllarda eğitim programlarında **seçmeli Din Dersi** vardı. Ders, seçmeliydi ama çocuğunun bu derse girmesini istemeyen veli "**Girmesini istemiyorum**" diye dilekçe (*bildirim*) verirdi. 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrasında, eğitimde **bilim dışı ve laiklik karşıtı** uygulamalar devlet politikası oldu. 1982 Anayasasına aykırı olarak 4. sınıftan lise son sınıfa dek **zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi** kondu. Velilerin mücadelesi ile

- **AHİM, zorunlu din dersinin insan hakları ihlali (çiğnemi) olduğu kararını verdi.**

Ancak 2012'de **4+4+4 yapılanması** ile programlara çeşitli adlarla *din ağırlıklı seçmeli dersler* yerleştirdi ve *öğrencilerin seçmesi için okul yönetimlerine baskı uygulandı*. Her bilim dışı program değişliğinde "seçmeli", "zorunlu seçmeli" başlıklarında çok sayıda din içerikli ders, programlara yerleştirdi. Akademik okulların programları İmam Hatip Okulu programlarına benzetildi.

- Tüm bu değişiklikler yapılırken kimlerden yararlandı?

AKP iktidara geldiğinde MEB'de üniversitelerin Eğitim Bilimleri bölümlerinden bilim uzmanlığı ve doktora derecesi alan deneyimli öğrencilerimizi dağıttı. Gericı anlayışa hizmet eden kişilerle kadrosunu oluşturdu. Yeni kadro üyelerinin bir kısmı FETÖ ya da farklı cemaat mensupları, bir kısmı akademik camiada başarılı olamamış AKP'ye biat eden üniversite öğretim üyeleri ya da emperyalist kuruluşlara hizmet edenlerdi. Özellikle Kemalist bilim insanları YÖK'ün saldırıları ile hırpalandı, kadro verilmedi, bir kısmı KHK ile atıldı.

- Bilim insanları olarak sizler ne yaptınız?

İlk yıllarda henüz üniversiteler işgal edilmemişti. Demokratik kitle örgütleri, eğitim sendikaları, hatta veliler bile hak arayabiliyor, dava açabiliyor, mücadele edebiliyordu. Demokratik kitle örgütleri ve üniversiteler olarak araştırmalar yaptık, kongreler ve yürüyüşler düzenledik, gazlar yedik. O zamanlar sesimiz daha çok çıkıyordu. 2005'te veliler programı dava etti. Danıştay 10. Dairesi, Hayat Bilgisi ve Türkçe dersleri programlarını "Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve demokratik değerlere uygun değil" gerekçesiyle iptal etti. Ama üç beş sözcük ekleyip 2009 programı diye TTK'ya onaylattılar.

- Darbe girişimi öncesi eğitimde FETÖ'nün etkisi nasıldı?

2013'ten itibaren her gelen bakan yeniden program yapmaya kalktı ve 2016'ya kadar hep FETÖ'cüler çalıştı. Subliminal mesajlar veren kitapları onlar bastı. Örneğin Din Bilgisi kitabında FETÖ'nün Türkçe olimpiyatları sembolü vardı. Peygamberin hayatıyla Türkçe olimpiyatlarının ne ilgisi var? Biz bunları hep yazdık, çizdik, paneller düzenledik, dava ettik ama baş edemedik. Yıkım projesi çok güçlüydü.

- 15 Temmuz sonrası neler değişti?

15 Temmuz'dan sonra, FETÖ reklamı içeren binlerce kitap ve kitap sayfaları MEB tarafından yok edildi. AKP iktidarı kendi bastırıldığı ders kitaplarını imha ederek "Türk Eğitim Tarihi"ne geçti. Onların hazırladığı kitaplardan sayfalar çıkarıldı. Kitaplar yakıldı. Kendilerince kitapları FETÖ'den ayıkladılar. O dönemin bakanı "Nitelikli okul, niteliksiz okul" ayrımı yaptı ve "proje okulları" diye İstanbul Erkek Lisesi, Galatasaray Lisesi gibi okullara saldırdılar. Okulların müdürleri değişti, olaylar çıktı. Yani insanlar çok mücadele etti ama her yerden saldırdılar. Bakan İsmet Yılmaz "Programları değiştiriyorum, 15 gün izin veriyorum. Herkes incelesin, görüş alacağım." dedi. Üniversitede çalışma grupları kurduk, inceledik, sendikalarla raporlar hazırladık. Bir cümlesine bile bakmadan programı uygulamaya koydular.

- Şimdi de inceleme için bir hafta zaman tanındı...

Bir hafta diyorlar ama yalan. Ancak şu an daha öncekilere göre çok daha kritik.

- Neden daha kritik?

Metinde, "bilim" yalnızca 43 kez, "ahlak" 61 kez, "erdem" 46 kez, "değer" ise hepsinden fazla, yüzlerce kez kullanılırken, Atatürk ve Cumhuriyet geçmiyor. Gelişim ve evrim demekten kaçınmak için "tekâmül", bilim yerine "ilim" sözcüklerinin kullanılması, "belagat", "kâmil insan" vurguları, kendi ideolojilerine uygun bir nesil yetiştirme hedefledikleri anlamına geliyor. Sanki tekkede mürit yetiştiriyorlar.

"SONU HÜSRAN"

- Bu programla zaten eğitime sokulan tarikat ve cemaatlerin etkisini daha da mı fazla görüyoruz?

Rektör yapılması için özel geçici yasa çıkarılan Milli Eğitim Bakanı TBMM'de "**Cemaatler STK'dır. Onlarla protokoller yapmaya devam edeceğiz.**" dedi. Tarikat ve cemaatleri STK olarak gören anlayış, çağdaş bir eğitim programı yapamaz.

Metinde çocukların düşünme ve sorgulama becerilerini geliştiren

Felsefeye 67 sayfa ayrılırken Din Öğretimine 572 sayfa ayrılmış.

İmam Hatip okullarındaki başarısızlıktan ders almamışlar.

Şimdi bütün okulları imam hatip ruhuyla götürmeye çalışacaklar. *Sonu hüsrân bir politika.*

- Taslak metni incelediğinizde başka neler dikkatinizi çekti?

Kurtuluş Savaşı'nda Hanedanın ihaneti görmezden geliniyor.

Cumhuriyet ve devrimler, olabildiğince kısa tutuluyor.

Bilimsellik sözde kalmış, **Evrime kuramına yer verilmiyor.**

Din kültürü dersi tümüyle Emevi öğretisine dönüşmüş, öbür dinlerden hiç söz edilmiyor.

- "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adını nasıl değerlendiriyorsunuz?

AKP'nin seçim sloganı olan "Türkiye Yüzyılı" ne demek? Dünyada hiçbir ülkenin yapamadığı bir icat mı yapıldı? Bu sıfatı uluslararası bir kuruluş mu verdi? Türkiye Cumhuriyetinde yüz yıldan beri Arapça olan, *konu listesi* anlamına gelen "*müfredat*" kavramı kullanılmaz. **Eğitim Programı, Öğretim Programı, Ders Programı** kavramları kullanılır. *21. yüzyılda "eğitim programı" konu listesi değil, çok boyutlu bilimsel araştırma sürecidir.* Üniversitelerimizde Eğitimde Program Geliştirme bölümleri, YÖK'te bu adla doçentlik alanı var. Türkiye'de **Eğitimde Program Geliştirme** doçent ve profesörleri, bilim uzmanları var.

- "Maarif Modeli" kavramı, **FETÖ'nün yurt dışında kurulan Maarif Vakfı'nın** ve bu vakfa bağlanan okulların modelidir ve Arapça bir kavramdır.

Türkiye Cumhuriyetinde Eğitim konusunu çalışan Bakana Maarif Vekili değil, "Milli Eğitim Bakanı" denir.

- Bu programda amaç nedir?

Metne bakıldığında **ülkeyi toptan dincileştirmeyi amaçladığı**, bilimin ürünlerine, evrime, integrale bile karşı olup kapsamdan çıkarıldığı görülüyor.

Bu taslak

- vatani "mülk",

- ulusu "ümme",

- yurттаşı "kul" yapmayı amaçlıyor.

- **2005'ten beri uygulanmakta olan bütün programlar Türkiye'yi ortaçağ karanlığına götürmeyi hedefliyor.**

Köklü Cumhuriyet değerlerini savunan kuruluşların direnmesine karşın, **gericileşmede büyük adımlarla yol alınıyor.**

Cumhuriyetin kurduğu kurumlar yıkıldı, değerler altüst edildi.

Hile hurda ile seçim kazanıldı, Türkiye Cumhuriyetinin yönetim biçimi değiştirildi.

Cemaatler bu ülkenin kaynakları ile mahalleler, hastaneler, üniversiteler, okullar ve holdingler kurdu.

Sığınmacı ve göçmenlerle ülkenin demografik yapısı değişti. **Manzara çok karanlık.**

- Mevcut eğitim sistemini nasıl özetlersiniz?

Bugün uygulanan eğitim programları ulusal, bilimsel ve laik değil!

Tarihi, Türkçeyi ve öbür bilim alanlarını, hatta dini bile yanlış öğretiyor.

6 yaşından 18 yaşına dek öğretim sistemi içinde olan geleceğin erişkinlerine, 12 yıl içinde yapılan, "yenilikler" getirdiği iddia edilen **bu değişiklikler ihmaldir, istismardır.**

Çocuklara uygulanan zihinsel, duygusal ve bedensel şiddettir.

Bugün örgün eğitim yaşındaki 2 milyon çocuk eğitimin dışına çıkarıldı. Açık ortaokul ve açık liseye kayıtlı olan çocukların kimisi çırak, kimisi hafızlık kurslarında. Kimisi çocuk yaşta evlendirilmiş, çoğu da türlü iş alanlarında **ucuz işgücü** olarak çalıştırılıyor.

- **Yüz binlerce çocuğun cemaatlerin elinde olduğu, uğradıkları şiddet, istismar ve intihar haberleri** basında yer alıyor.

Yoksul aile çocukları istekleri dışında imam hatip okullarına kaydediliyor, öbürleri özel okullara gitmek zorunda kalıyor. Kamusal eğitim yerine cemaatlere ait özel okullar destekleniyor. 3-6 yaşındaki çocukların yalnızca yüzde 39'u okul öncesi eğitime katılabiliyor, bunların yarısından fazlası ya özel eğitim kurumlarında ya da diyanetin/cemaatlerin açtığı anaokullarında Kur'an kurslarında.

- Bu eğitim programları Türkiye'nin geleceğini nasıl etkiler?

Bugün uygulanmakta olan eğitim programlarıyla ancak sorgulamayan, eleştirmeyen, bilimsel düşünemeyen, okuduğunu anlamayan, biat eden Cumhuriyet düşmanı bireyler yetiştirilebilir. Adına müfredat dedikleri metnin tamamı, anayasanın laiklik ilkesine ve Milli Eğitim Yasası'na aykırı. Bu ürünü hazırlayanlar suç işliyor.

- Bu taslak program yeni eğitim öğretim yılında uygulamaya konabilir mi?

Eğer Cumhuriyet değerlerine inanan herkes, kurumlar, kuruluşlar bir araya gelip direnemezsek haftaya TTK'dan geçirip 2024-2025 öğretim yılında 1., 5. ve 9. sınıflarda bu **akıl ve bilim dışı** metni uygularlar.

- **Zaten kimi cemaat okulları MEB'in kitaplarını okutmuyor.**

5-10 sayfalık fasiküller hazırlayıp eğitimi bu yolla yapıyorlar.

- Peki, öğretmenlerin eğitimi...

Nitelikli bir eğitim fakültesi okuyup, **Cumhuriyet değerlerini içselleştirmiş** öğretmenleri bir yana bırakırsak; ne yazık ki 1997'den beri öğretmenler ve öğretmenlik mesleği çok zarar gördü. **Öğretmenlik sertifikası bile olmayanlar** ya da **uyduruk paralı öğretmenlik sertifikası olanlar**, AKP yönetiminde KPSS'de düşük puan alanlar, bir **yandaş sendika** kanalıyla mülakatla öğretmen yapıldı. Cumhuriyetin ilk yıllarından beri yasalarla planlanan **hizmet içi eğitim** programları **kaldırıldı.**

Öğretmenler eğitim programını okumuyor, anlamıyor!

Yalnızca kitap ya da kitap yerine geçen, kitap piyasasının hazırladığı materyallerle ders veriyorlar. Ne yazık ki çoğu *ders planını internetten çıkarıyor* hatta planı olmadan derse giriyor. MEB öğretmen gereksinimini kapatmak için öğretmen ataması yapmak yerine "ücretli" ya da "sözleşmeli" statüde istihdam yapıyor.

- Yerel seçimlerden birinci parti çıkan CHP bu manzarada nasıl bir yol izlemeli?

CHP, önceki yıllarda yapılan program değişiklikleri zamanına göre çok daha avantajlı ve güçlü. **CHP halktan aldığı güçle bir şey yapmalı, gerekirse yollara dökülmeli.**

- **Bu program, ülkemiz ve cumhuriyetimiz için bir beka sorunudur.**

Her sözcüğüne itiraz ettiğimiz bu abuk ürünle cumhuriyet ve demokrasiye ilişkin toplumda kalan değerler de yok edilmek isteniyor.

Bu duruma itiraz, hatta isyan etmeli!

"*Cumhuriyet değerlerine sahip çıkıyorum*" diyen siyasal partiler, sendikalar, basın-yayın kuruluşları, demokratik kitle örgütleri, veliler örgütlenip bu saldırıya karşı mücadele etmek zorunda.

Türkiye emperyal güçlerin içeriden ortakları ile işgal altında.

- **Yeniden "Kurtuluş Savaşı" vermek zorundayız.**

- Her şeye rağmen uygulanırsa ne olur?

O zaman **veli bilinçlendirilir ve çocuğunu okula göndermez!**

Bu eylemlere Cumhuriyeti kuran parti, CHP önderlik etmeli. Bütün demokratik kitle örgütleri, meslek kuruluşları ve barolar 100. yılında **Cumhuriyete sahip çıkmalı.**

- Türk Milli Eğitimi'nin gereksinimi nedir?

Cumhuriyetin 100. yılında bir **Mustafa Kemalimiz** yok ama Cumhuriyet devrimlerinin her alanda yetiştirdiği çok donanımlı bilim ve sanat insanlarımız var. Cumhuriyet ilkeleri kapsamında yıkılan kurumları, çökertilen Eğitim Sistemini yeniden kurarız.

=====
**PROF. DR. DİLEK
GÖZÜTOK**

Kilis'te

*doğdu. 1973'te Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. Lisans, yüksek lisans, doktora derecelerini Ankara Üniversitesi'nden aldı. Eğitim programları ve öğretim alanında 1995'te doçent, 2001'de profesör oldu. 2016'da emekli olan Gözütok'un eğitim programları alanında birçok yayını bulunuyor. **Atatürkçü Düşünce**, **Çocuk İhmal ve İstismarını Önleme**, **Çağdaş Yaşamı Destekleme** ve **Cumhuriyet Kadınları** derneklerinde çalışmalar yapan Gözütok, **Laiklik Meclisi** ve **Eğitim İş Bilim Kurulu** üyesi.*

